

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНО-СТРУКТУРНИХ ЗМІН У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF INSTITUTIONAL AND STRUCTURAL CHANGES IN THE FINANCIAL SECTOR OF UKRAINE'S ECONOMY

Стаття присвячена розробці теоретико-методологічних засад інституціонально-структурних змін у фінансовому секторі економіки України, що включає аналіз існуючих наукових підходів, виявлення невирішених питань та обґрунтування нових методологічних підходів, які враховують специфіку національної економіки, глобальні тенденції та інноваційні процеси. Доведено, що фінансовий сектор відіграє важливу роль у розвитку будь-якої економіки, забезпечуючи капітальні потоки, фінансову підтримку для підприємств та споживачів, а також сприяючи формуванню і реалізації фінансової політики держави. В умовах сучасних глобальних викликів та швидких змін у технологічному та економічному середовищі України, необхідно розглядати фінансовий сектор як об'єкт систематичних інституційних та структурних трансформацій. Інституційний підхід до вивчення фінансового сектору базується на розумінні ролі інституцій у формуванні правил гри та ринкових умов. Обґрунтовано, що український фінансовий сектор зазнав значних змін протягом останніх десятиріч, спричинених внутрішніми та зовнішніми чинниками. Структурні зміни у фінансовому секторі включають процеси консолідації, реструктуризації та інновацій. Зростання кількості банківських установ, їх об'єднання та перегляд стратегій у зв'язку зі змінами у регулюючому середовищі є яскравим прикладом таких змін. Поява фінансових технологій (FinTech) суттєво вплинула на структуру фінансового сектору, прискоривши цифрову трансформацію та змінюючи взаємодію між учасниками ринку. Україна, як багатовимірна держава, постійно стикається з різноманітними викликами, серед яких особливе місце займає повномасштабне вторгнення російської федерації проти нашої держави. Введення воєнного стану не лише змінює політичний та соціальний ландшафт країни, але й суттєво впливає на її економіку та фінансову систему. Зроблено висновок, що фінансово-економічна політика України в умовах воєнного стану набуває особливої важливості та вимагає ефективного аналізу, стратегічного планування та оперативної реакції. У цьому контексті дослідження впливу воєнного стану на фінансово-економічну політику України, визначення ключових викликів та можливих шляхів подолання економічних труднощів в умовах нестабільності та кризи є вкрай актуальним.

Ключові слова: інституціонально-структурні зміни, економіка України, фінансовий сектор, макроекономічні показники, фінансові технології, фінансово-економічна політика.

The article is devoted to the development of the theoretical and methodological foundations of institutional and structural changes in the financial sector of the Ukrainian economy, which includes the analysis of existing scientific approaches, the identification of unresolved issues and the justification of new methodological approaches that take into account the specifics of the national economy, global trends and innovative processes. It has been proven that the financial sector plays an important role in the development of any economy, providing capital flows, financial support for enterprises and consumers, as well as contributing to the formation and implementation of the state's financial policy. In the conditions of modern global challenges and rapid changes in the technological and economic environment of Ukraine, it is necessary to consider the financial sector as an object of systematic institutional and structural transformations. An institutional approach to the study of the financial sector is based on an understanding of the role of institutions in shaping the rules of the game and market conditions. It is substantiated that the Ukrainian financial sector has undergone significant changes during the last ten years, caused by internal and external factors. Structural changes in the financial sector include processes of consolidation, restructuring and innovation. The growth of the number of banking institutions, their consolidation and revision of strategies in connection with changes in the regulatory environment is a vivid example of such changes. The emergence of financial technologies (FinTech) has significantly affected the structure of the financial sector, accelerating digital transformation and changing the interaction between market participants. Ukraine, as a multidimensional state, constantly faces various challenges, among which the full-scale invasion of the Russian Federation against our state occupies a special place. The introduction of martial law not only changes the political and social landscape of the country, but also significantly affects its economy and financial system. It was concluded that the financial and economic policy of Ukraine in the conditions of martial law acquires special importance and requires effective analysis, strategic planning and operational response. In this context, the study of the influence of the state of war on the financial and economic policy of Ukraine, the identification of key challenges and possible ways to overcome economic difficulties in the conditions of instability and crisis is extremely relevant.

Key words: institutional and structural changes, economy of Ukraine, financial sector, macroeconomic indicators, financial technologies, financial and economic policy.

УДК 330.322:336.71(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.11-32>

Житар М.О.¹

д.е.н, професор,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка

Zhytar Maksym

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan
University

Постановка проблеми. В контексті сучасних економічних викликів, таких як глобалізація, швидкі технологічні зміни, політична нестабільність, військова агресія російської федерації проти

України, фінансовий сектор стає особливо вразливим і потребує постійного адаптування до змін. Однією з ключових проблем є необхідність вдосконалення інституціональної структури фінансового

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3614-0788>

сектору для забезпечення його стабільності та ефективності. Це виникає через недоліки управління, відсутність ефективних механізмів регулювання та недостатню адаптивність до змін у зовнішньому середовищі, що створює складнощі відносно розробки консистентної та ефективної стратегії реформ, спрямованих на покращення функціонування фінансового сектору та забезпечення його стабільності в умовах змін. Важливим є вивчення впливу глобальних фінансових тенденцій на фінансовий сектор України та визначення оптимальних стратегій адаптації до них, що передбачає аналіз відповідності національних інституційних рамок міжнародним стандартам та розробку механізмів, спрямованих на зменшення ризиків та підвищення конкурентоспроможності фінансового сектору України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Останніми роками теоретико-методологічні засади інституціонально-структурних змін у фінансовому секторі економіки України стали предметом активного дослідження. Цей інтерес обумовлений необхідністю адаптації української економіки до глобальних викликів та інтеграції у світову фінансову систему. У даному аналізі розглядаються ключові напрями сучасних досліджень та публікацій у цій сфері, включаючи структурні реформи, інституційні зміни та інноваційні підходи.

Одним з основних напрямів досліджень є структурні реформи, спрямовані на покращення функціонування фінансового сектору. У роботах В.Г. Жукова (2022) та О.І. Полякової (2023) акцентується увага на необхідності реформування банківської системи, що включає підвищення капіталізації банків, запровадження нових стандартів ризик-менеджменту та посилення нагляду. Дослідники вказують на важливість впровадження міжнародних стандартів, таких як Базель III, для підвищення стійкості банківської системи України. Інституційні зміни, як ключовий аспект модернізації фінансового сектору, розглядаються у багатьох дослідженнях. Зокрема, у статті Н.В. Сидоренко (2023) підкреслюється важливість реформування регуляторних органів, таких як Національний банк України та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Дослідники відзначають, що створення незалежних та ефективних регуляторних органів сприятиме підвищенню довіри інвесторів та стабільності фінансового ринку. Інноваційні підходи до розвитку фінансового сектору також є предметом активного дослідження. Наприклад, роботи М.П. Тарасенко (2023) та Ю.О. Ковальчук (2024) зосереджені на впровадженні фінансових технологій (FinTech) та цифровізації фінансових послуг. Автори підкреслюють, що розвиток FinTech сприятиме зниженню транзакційних витрат, підвищенню доступності фінансових послуг для населення та стимулюванню інновацій у фінансовій

сфері. У контексті глобалізації та інтеграції у світову економіку український фінансовий сектор зазнає впливу міжнародних тенденцій. У роботах А.І. Мельника (2023) та І.В. Кравченко (2024) розглядається вплив глобальних фінансових криз на українську економіку та необхідність адаптації національних інституцій до змін у глобальному середовищі. Дослідники наголошують на важливості участі України у міжнародних фінансових організаціях та впровадженні кращих світових практик для зміцнення фінансової стабільності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний прогрес у дослідженні теоретико-методологічних засад інституціонально-структурних змін у фінансовому секторі економіки України, існує низка невирішених питань, які потребують додаткової уваги та аналізу.

По-перше, однією з основних невирішених проблем є недостатня розробленість теоретичної бази для інтеграції міжнародних стандартів, таких як Базель III, в український фінансовий сектор. Хоча деякі дослідження торкаються цієї теми, відсутня систематична оцінка впливу таких стандартів на специфічні умови української економіки. Доцільно провести глибокий аналіз, який би враховував національні особливості та розробив адаптовані до них методологічні підходи.

По-друге, проблема забезпечення інституційної стійкості та незалежності регуляторних органів, таких як Національний банк України, залишається актуальною. Існує потреба в розробці чітких критеріїв та механізмів для забезпечення їхньої незалежності від політичного впливу та підвищення прозорості їхньої діяльності.

По-третє, незважаючи на активний розвиток FinTech і цифровізації фінансових послуг, залишається недостатньо дослідженим вплив цих процесів на традиційні фінансові установи та на економіку в цілому. Необхідно розробити комплексні методологічні підходи до оцінки ризиків і можливостей, пов'язаних з цифровізацією, а також розробити нормативно-правову базу, яка б сприяла інноваціям, одночасно забезпечуючи захист споживачів.

По-четверте, проблема адаптації українського фінансового сектору до глобальних економічних змін потребує більш детального дослідження. Незважаючи на велику кількість досліджень, що аналізують вплив глобальних фінансових криз, відсутня цілісна теоретична модель, яка б враховувала специфіку української економіки. Доцільно розробити методологію для прогнозування та управління ризиками, пов'язаними з глобальними економічними змінами.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в розробці теоретико-методологічних засад інституціонально-

структурних змін у фінансовому секторі економіки України, що передбачає аналіз існуючих наукових підходів, визначення невирішених питань та обґрунтування нових методологічних підходів, які враховують специфіку національної економіки, глобальні тенденції та інноваційні процеси.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Фінансовий сектор відіграє ключову роль у розвитку будь-якої економіки, забезпечуючи канали переміщення капіталу, фінансову підтримку для підприємств та споживачів, а також сприяючи формуванню і реалізації фінансової політики держави. В умовах сучасних глобальних викликів та швидких змін у технологічному та економічному середовищі України, необхідно розглядати фінансовий сектор як об'єкт систематичних інституційних та структурних трансформацій.

Інституційний підхід до вивчення фінансового сектору базується на розумінні ролі інституцій у формуванні правил гри та ринкових умов. Український фінансовий сектор пережив значні зміни протягом останніх десятиріч, спровоковані як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Наприклад, фінансова криза 2008 року, вступ України до Світової торговельної організації, а також міжнародна фінансова допомога від міжнародних фінансових установ. Ці події стимулювали перегляд інституційної структури фінансового сектору та впровадження нових правил і нормативів [1–2].

Структурні зміни в фінансовому секторі включають в себе процеси консолідації, реструктуризації та інновацій. Наприклад, зростання кількості банківських установ, їх об'єднання та перегляд стратегій у зв'язку зі змінами у регулюючому середовищі. Поява фінансових технологій (FinTech) також суттєво вплинула на структуру фінансового сектору, прискоривши цифрову трансформацію та змінюючи взаємодію між учасниками ринку.

Україна, як багатомірною державою, постійно стикається з різноманітними викликами, серед яких особливе місце займає війна російської федерації проти нашої держави. Введення воєнного стану не тільки змінює політичний та соціальний ландшафт країни, але й суттєво впливає на її економіку та фінансову систему. Фінансово-економічна політика України в умовах воєнного стану набуває особливої важливості та вимагає ефективного аналізу, стратегічного планування та оперативної реакції. У цьому контексті, дослідження впливу воєнного стану на фінансово-економічну політику України, визначення ключових викликів та можливих шляхів подолання економічних труднощів в умовах нестабільності та кризи є вкрай актуальним.

Доцільно погодитись з науковцем С.М. Сарбаш, який у своїй науковій праці пише, що еволюція внутрішніх та зовнішніх загроз, з якими стикаються

країни, є надзвичайно важливою, оскільки вони можуть суттєво впливати на її економіку та фінанси. Військові витрати можуть мати як негативний, так і позитивний вплив на економічне зростання країни. З одного боку, вони можуть призвести до розкладу економіки через велику кількість грошового обігу та збільшення інфляції. З іншого боку, вони можуть стимулювати економіку через збільшення оборонної промисловості та відповідні інвестиції [3].

Методи фінансування дефіциту у таких умовах можуть бути пов'язані з різними макроекономічними диспропорціями, такими як інфляція, використання валютних резервів або зовнішні запозичення, що може призвести до валютних криз та збільшення зовнішнього боргу. Крім того, боргові зобов'язання, пов'язані з придбанням зброї, можуть впливати на внутрішні відсоткові ставки та рівень інвестицій як у приватному, так і у державному секторах.

Окрім аналізу військових витрат у структурі ВВП, важливими є такі параметри, як інституційна структура країни, тип уряду, що розподіляє витрати, а також підзвітність та прозорість військових бюджетів. В умовах конфлікту, війну можна розглядати як відповідну форму бізнесу, пов'язану з рекрутігом, підготовкою персоналу, логістикою та іншими аспектами [4].

Аналіз ключових показників є важливою складовою дослідження теоретико-методологічних засад інституційно-структурних змін у фінансовому секторі економіки України. Оцінка поточного стану фінансового сектору та виявлення ключових трендів і проблем допомагають формувати науково обґрунтовані рекомендації для реформування та розвитку галузі. Нижче наведено аналіз основних макроекономічних та фінансових показників, які відображають інституційно-структурні зміни у фінансовому секторі України.

1. Банківський сектор

Капіталізація банків є одним з ключових показників стійкості фінансової системи. За даними Національного банку України (НБУ), у 2023 році середній рівень достатності капіталу українських банків становив 18%, що перевищує мінімальні вимоги Базеля III. Це свідчить про значний запас міцності банківської системи, хоча нерівномірний розподіл капіталу серед банків різного масштабу залишається проблемою (рис. 1).

Показники кредитування економіки демонструють зростання, зокрема, збільшення кредитного портфеля на 12% у 2023 році. Проте, рівень непрацюючих кредитів (NPL) залишається високим і становить близько 35%. Це вказує на необхідність подальших реформ у сфері ризик-менеджменту та покращення процедур оцінки кредитоспроможності позичальників.

2. Ринок цінних паперів

Капіталізація фондового ринку України залишається на відносно низькому рівні у порівнянні з розвиненими країнами, становлячи близько 20% ВВП у 2023 році. Це свідчить про недостатній розвиток ринку цінних паперів, що обмежує можливості залучення капіталу для підприємств та диверсифікації інвестиційних інструментів.

Обсяги торгівлі на фондовій біржі демонструють позитивну динаміку, зростаючи на 15% у 2023 році. Проте, ліквідність ринку залишається низькою, що знижує його привабливість для іноземних інвесторів. Основними проблемами є недостатня прозорість ринку та слабка регуляторна база.

3. Інституційні зміни

Одним з важливих аспектів інституційних змін є реформування регуляторних органів. У 2023 році було запроваджено низку змін у структурі та функціях Національного банку України та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Важливо оцінити ефективність цих реформ у підвищенні прозорості, незалежності та ефективності регулювання.

FinTech-сектор в Україні активно розвивається, що сприяє підвищенню доступності фінансових послуг. Кількість FinTech-компаній зросла на 30% у 2023 році. Проте, нормативно-правова база для регулювання FinTech залишається нерозвинутою, що створює ризики для стабільності фінансової системи.

4. Макроекономічні показники

Зростання ВВП України у 2023 році становило 3,5%, що свідчить про поступове відновлення економіки після початку повномасштабного

вторгнення. Інфляція, хоча й стабілізувалася, залишається на рівні 7%, що перевищує цільовий показник НБУ. Це вимагає проведення зваженої монетарної політики для забезпечення цінової стабільності (рис. 2).

Зовнішній борг України залишається високим, становлячи близько 60% ВВП. Високий рівень боргового навантаження обмежує можливості для фінансового маневру та вимагає впровадження стратегії стійкого управління боргом (рис. 3).

Таким чином, аналіз основних показників фінансового сектору економіки України вказує на наявність позитивних тенденцій, таких як зростання капіталізації банків та активізація ринку цінних паперів. Водночас, високий рівень непрацюючих кредитів, недостатня ліквідність фондового ринку та високий зовнішній борг залишаються значними викликами. Інституційні зміни, зокрема реформування регуляторних органів та розвиток FinTech, мають ключове значення для підвищення ефективності та стійкості фінансового сектору. Подальші дослідження та практичні заходи мають бути спрямовані на подолання виявлених проблем та забезпечення стабільного розвитку фінансової системи України.

Одним з ключових підходів до вивчення інституціональних змін безперечно є інституційна економіка, засновниками якої є Дуглас Норт та Олівер Вільямсон [7–8] їх підхід фокусується на ролі інституцій у формуванні економічної поведінки та розвитку, що підкреслює значення інституцій як «правил гри», які впливають на транзакційні витрати та ефективність економічних процесів.

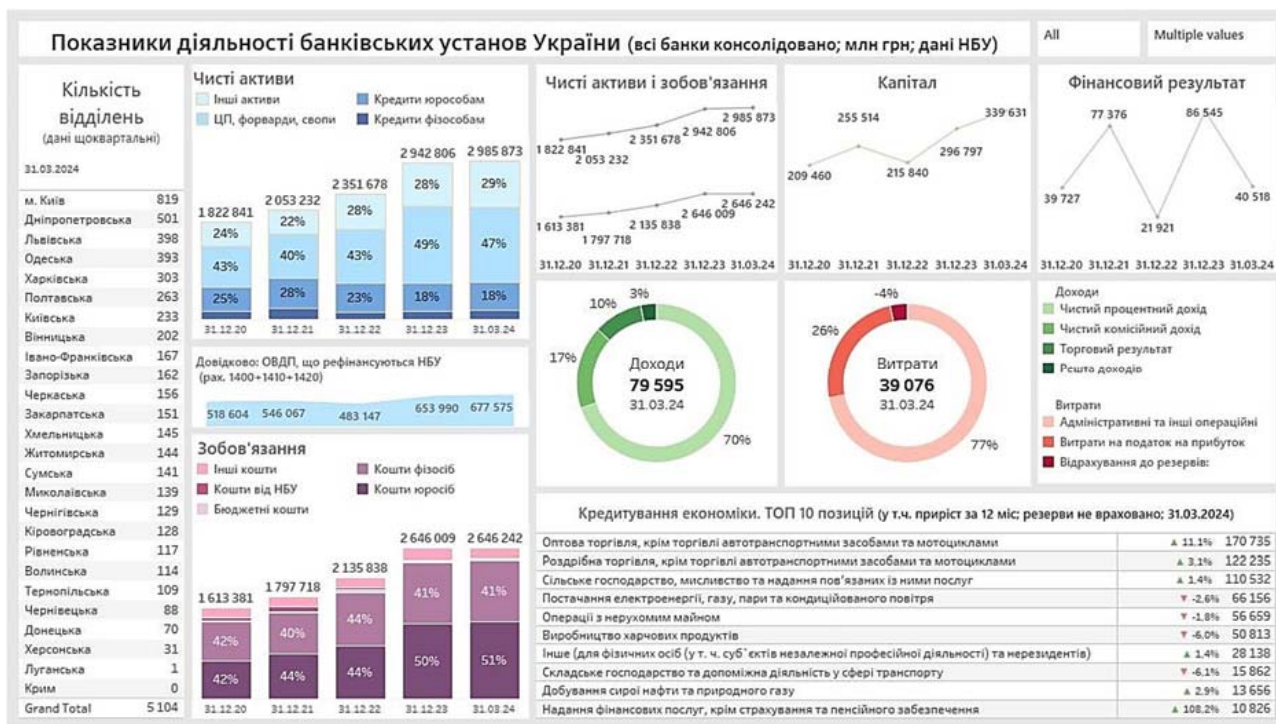

Рис. 1. Основні показники діяльності банківських установ України [5]

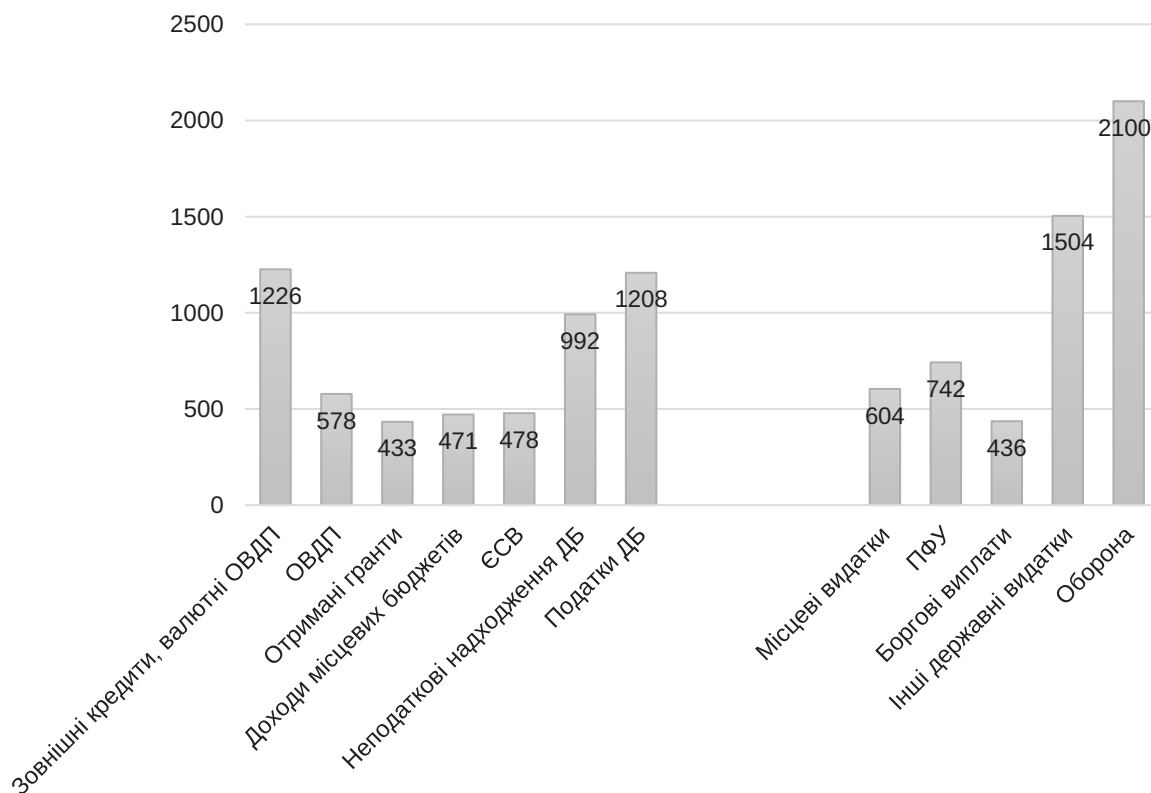

Рис. 2. Доходи та Видатки зведеного бюджету 2023, млрд. грн [6]

ПЛАН ТА ФАКТ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ПІД ЧАС ВІЙНИ В 2022-23 (ФАКТ), 2024 - ПРОГНОЗ, МЛРД ГРН

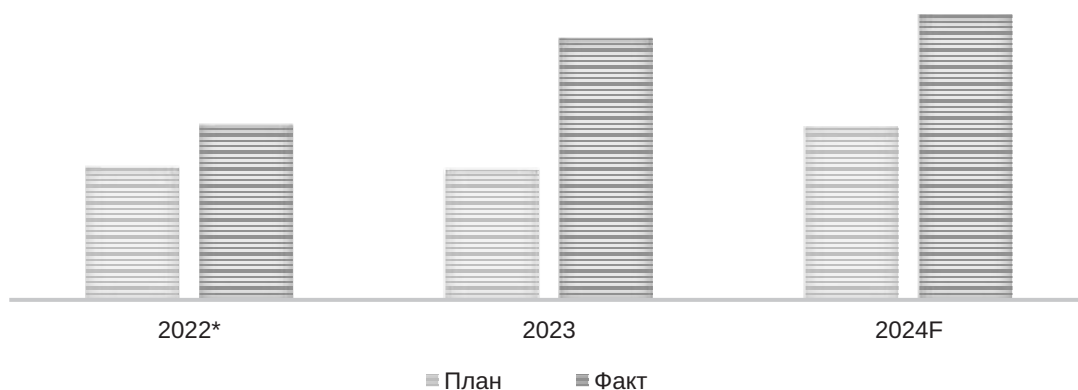

Рис. 3. План та факт виконання бюджету під час війни в 2022–2024 роках [6]

Теорія інформаційної асиметрії, розроблена Джозефом Стігліцем та іншими, вивчає проблеми, що виникають через нерівномірний розподіл інформації між учасниками ринку, що особливо корисно для аналізу фінансових ринків, де інформаційна асиметрія може призводити до морального ризику та несприятливого відбору [9–10]. Одним з основних невирішених питань є забезпечення незалежності регуляторних органів від політичного впливу. Незалежність регуляторів, таких як Національний банк України, є критично

важливою для підтримання стабільності фінансової системи.

Питання регулювання та підтримки інновацій у сфері фінансових технологій (FinTech) також залишається актуальним. Недостатня нормативно-правова база може стримувати розвиток інноваційних фінансових послуг та знижувати їхню доступність для широкого кола споживачів.

Для дослідження інституціонально-структурних змін, на наш погляд, необхідно використовувати мультидисциплінарний підхід, який поєднує

інституційну економіку, неокласичну теорію та теорію інформаційної асиметрії. Це дозволить врахувати різні аспекти фінансового сектору та забезпечити комплексний аналіз [11–12]. Застосування економетричних методів, таких як панельні дані та регресійний аналіз, дозволить дослідити взаємозв'язки між різними економічними та інституційними факторами. Це допоможе визначити ключові фактори, що впливають на ефективність інституціональних змін. Важливо враховувати також глобальні тенденції, такі як цифровізація та глобалізація фінансових ринків. Це допоможе розробити рекомендації, які будуть актуальними не лише для України, але й для інтеграції у глобальну економічну систему [13].

Висновки. Таким чином, фінансово-економічна політика України в умовах воєнного стану набуває особливої важливості та вимагає ефективного аналізу, стратегічного планування та оперативної реакції. У цьому контексті дослідження впливу воєнного стану на фінансово-економічну політику України, визначення ключових викликів та можливих шляхів подолання економічних труднощів в умовах нестабільності та кризи є вкрай актуальним.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Zhytar M. (2024). Financial stability of Ukraine's economy during the war and post-war periods: challenges and drivers of recovery. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*. 1(12). P. 52–59. URL: <https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/view/23128/21409>
- Житар М.О., Сосновська О.О. Вплив фінансової глобалізації на формування фінансової архітектури. *Економіка і організація управління*. 2019. № 3 (35). С. 39–50.
- Сарбаш С.М. Вплив міжнародних конфліктів на економічний розвиток. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No2/56.pdf>
- Богріновцева Л.М., Заїчко І.В. Інновації в інституційному забезпеченні розвитку кредитного ринку України. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2023. № 10. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-10-9227>
- Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
- Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_2023-582
- North, D.C. (1991). Institutions. *Journal of economic perspectives*, 5(1), 97–112.
- Acemoglu, D., Johnson, S., & Robinson, J.A. (2005). Institutions as a fundamental cause of long-run growth. In *Handbook of economic growth* (Vol. 1, pp. 385–472). Elsevier.
- Beck, T., Demirgüç-Kunt, A., & Levine, R. (2000). A new database on financial development and structure. *World Bank Economic Review*, 14(3), 597–605.
- Schumpeter, J.A. (1934). *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. Harvard Economic Studies.
- Мельник В.М., Сосновська О.О., Житар М.О. (2020). Аналіз сучасних домінант кількісного виміру розвитку фінансової архітектури економіки України в розрізі публічних фінансів. *Бізнес Інформ*. № 2. С. 358–370.
- Грузіна, І., Канова, О., Козирєва, О., Кінас, І., & Житар, М. (2024). Обґрунтування впливу результатів функціонування компетентної організації на ефективність національної економіки. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 1(54), 403–420. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapter.1.54.2024.4282>
- Заїчко І.В., Богріновцева Л.М. Фінансовий менеджмент в системі забезпечення діяльності збутових підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/45>

REFERENCES:

- Zhytar M. (2024). Financial stability of Ukraine's economy during the war and post-war periods: challenges and drivers of recovery. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*, no. 1(12), pp. 52–59. Available at: <https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/view/23128/21409>
- Zhytar M.O., Sosnovs'ka O.O. (2019). Vplyv finansovoyi hlobalizatsiyi na formuvannya finansovoyi arkhitektury [The influence of financial globalization on the formation of financial architecture]. *Ekonomika i orhanizatsiya upravlinnya*, no. 3 (35), pp. 39–50.
- S.M. Sarbash (2023). Vplyv mizhnarodnykh konfliktiv na ekonomichnyy rozvytok [The impact of international conflicts on economic development]. Available at: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No2/56.pdf>
- Bohrinvtseva L.M., Zayichko I.V. (2023). Innovatsiyi v instytutsiynomu zabezpechenni rozvytku kredytnoho rynku Ukrayiny [Innovations in institutional support for the development of the credit market of Ukraine]. *Internauka. Seriya: Ekonomichni nauky*. № 10. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-10-9227>
- Ofitsiyyny sayt Natsional'noho banku Ukrayiny [Official website of the National Bank of Ukraine]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
- Ofitsiyyny sayt Ministerstva finansiv Ukrayiny [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. Available at: https://mof.gov.ua/uk/budget_2023-582
- North, D.C. (1991). Institutions. *Journal of economic perspectives*, 5(1), 97–112.
- Acemoglu, D., Johnson, S., & Robinson, J. A. (2005). Institutions as a fundamental cause of long-run growth. In *Handbook of economic growth* (Vol. 1, pp. 385–472). Elsevier.
- Beck, T., Demirgüç-Kunt, A., & Levine, R. (2000). A new database on financial development and structure. *World Bank Economic Review*, 14(3), 597–605.
- Schumpeter, J.A. (1934). *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. Harvard Economic Studies.
- Mel'nyk V.M., Sosnovs'ka O.O., Zhytar M.O. (2020). Analiz suchasnykh dominant kil'kisnoho vymiru rozvytku finansovoyi arkhitektury ekonomiky Ukrayiny v

rozrzi publichnykh finansiv [Analysis of modern dominants of the quantitative dimension of the development of the financial architecture of the economy of Ukraine in the context of public finances]. *Biznes Inform*, no. 2, pp. 358–370.

12. Hruzina, I., Kanova, O., Kozyryeva, O., Kinas, I., & Zhytar, M. (2024). Obgruntuvannya vplyvu rezul'tativ funktsionuvannya kompetentnoyi orhanizatsiyi na efektyvnist' natsional'noyi ekonomiky [Justification of the influence of the results of the functioning of a competent

organization on the efficiency of the national economy]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(54), 403–420.

13. Zayichko I.V., Bohrinovtseva L.M. (2022). Finansovyy menedzhment v systemi zabezpechennya diyal'nosti zbutovykh pidpryyemstv [Financial management in the system of ensuring the activity of sales enterprises] *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 45. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/45>